

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

D[omi]nica iiii. post trinitatis

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Donnica. III. post Trinitatis

positū siue negatio positū penitendi. Et
his duob; modis ē pcti circūstantia. Ali/
qn d; positū nō penitēdi: et sic est spēcia/
le pctm in spm̄scm̄. vt d; Tho. ij. q. xiiij.
ar. ij. Impenitētia aut̄ q̄cūq; mō dicat̄ est
oim̄ victoz receptaculū z oim̄ gr̄az obsta/
culū. Nec em̄ cor: hois idurat z iram dei
exaggerat. Rho. ij. Tu aut̄ fm̄ duriciam
cordis tui z ipenitēs cor tuū thesau. ti. irā
in die ire. Nec ipenitētia precipitat i infer/
nū. **E**xēplū refert Beda li. de gest; an/
gloz. libro. v. ca. xv. di. Noui quāda quem
vtrina nō nouissem q̄ in monasterio nobili
ignobilr̄ viuēs: cū alij irēt ad eccliam: ipse
cū eſz faber optim; ppter officū suū alijs
vtilē ab alijs tolerabat: i fabrica sua rema/
nens vacans ebrietatib; z alijs illecebris
carnis: q̄ subita ifirmitate occupat̄ cum a
frīb; moneret ad pniaz: mortēs: clamās z
despans r̄ndit se n̄ posse. q̄a sic brūs Ste/
ph̄an; mortēs vidit celū aptū: ita p̄ d̄niuz
viderat sibi aptū infernū z patuz sibi locū
p̄pe annā z caiphā z alios q̄ ch̄m occide/
rūt: z videbat z dicebat iudiciū suū insta/
re z sibi spem salutis nō superesse. Et hec di/
cens mortu; ē: lōge ab alioz sepultura po/
sit; nec aliq; frat; suffragiuz aliqd; p̄ eo
facere ausus ē. Audite o pctōres indurati
et festinet; agere pniaz absq; dilatiōe: qm̄
vt h; Jaco. iij. Ignoratis qd̄ sit vobis in
crastino.

Tertiar. Aud. zc. Cauere ḡ ab illis
impediment; ne misericordiaz amittatis
z gr̄am. Notate qm̄ sic h; L. de sacrosan.
ecclēijs. l. Sancim;. z. xij. q. j. Precipim;
Ania est p̄ferēda q̄buscūq; reb;. Et p̄ p̄se
q̄ns etiā ea q̄ sunt saluti aie necessaria. Au/
dite. Si cui offerret lapis p̄ciosus q̄ etiāz
gr̄am impatoris z nobile regnū mercari
posset: credo libētī anio eū recipet. Expo/
ne. Per lapidē p̄ciosum intellige dei misē/
ricordīā quā de; offert oib;. Sap. xj. Di/
serer; oim̄ dñe qm̄ oia potes.

Donnica. iij. post trinitat; Sermo p̄m;

Serote misē/
ricordes sicut p̄z v; celest; misē/
ricors est. Luc. vj. Existimo q̄
nō sūt p̄digne passiōes hui; t̄pis ad futu;

rā gl̄iaz q̄ reuelabit in nob;. Ro. viij. Eri/
mus nobis ip̄ misericordes si patiēter toy/
cerem; hui; t̄pis passiōes. In q̄b; vt leu;
ferant notāse sunt tres p̄ditōes. Brevi/
tas: Leuitas: Utilitas: cōpatīue vic; pec/
naz purgatorij z inferni. De his trib; ij.
Loy. iij. Id em̄ qd̄ in p̄nti momētaneuz
est z leue tribulatiōis: sup̄ modū in subli/
mitate eterne gl̄ie p̄odus opat̄ in nob; nō
p̄tēplatiōib; q̄ vident; sed q̄ nō vident Que
em̄ vident t̄palia sūt: q̄ aut̄ nō vident eter/
na sunt. Hec ibi. **E**stote zc.

Prim; ar. An in deo sit misēdia: Q;
nō. Misēdia em̄ est spēs tristitie: vt
d; Dam. sed tristitia nō est in deo. Con/
tra. P̄s. Misericors z misericors dñs.

Rndet Tho. j. p. q. xxi. q. misēdia ē ma/
ximē deo attribuēda nō qd̄ fm̄ passiōis
affectū: sed fm̄ effectū. Ad cui; euidentiam
p̄siderādū q̄ misericors d; q̄ h̄is misē/
co; q̄. l. afficit ex miseria alteri; p̄ tristitiā
am acti esset p̄pria miseria. Et ex h; sequit̄
q̄ opet̄ ad depellendū miseriā alterius vt
p̄pria: z hic est mie effectus. Et h; maxime
copetit deo: repellere vic; miseriā aliorū.
Tristari tñ de miseria alicui; ei nō conue/
nit. Per miseriā quēcūq; defectū intelliga/
mus. Defect; em̄ nō tollunt nisi p̄ alicui;
bonitat; p̄fectiōez. Prima aut̄ origo bo/
nitat; de; ē. Hec Tho. Pro fundamēto

Diuina maiestas sit misericors etiā v; v;
dent sentire poete. Quid; de p̄oto. Eri/
de mihi: misēz celestia numina parcaunt.
Nec sp̄ lesos z sine fine p̄mūt. Et Gene.
dr. Nullū mag; q̄ p̄ncipē clemētia decet.
Maxie ḡ decet eū q̄ sūm; p̄nceps ē. Lū ḡ
q̄rit An in deo zc. Dic rñ. vt s;. Et q̄ con/
clude nullaten; diffidēdū esse de deo: qm̄
certi sum; ipm̄ eē patū ad n̄ri miserendū si
penitere volum;. Ideo Joel. ij. Couertit̄
mini ad dñm̄ deū v̄m qz benign; z misē/
patēs z mul. mic; z p̄sta. sup̄ malicia. Et
p̄s. Tu aut̄ dñe suavis z mitis: z mul. mic;
oib; iuo. te. Audite o duri pctōres: inuidi;
auari zc. Glidete ne p̄ negligētā aut̄ p̄c/
ptū dei misēdia; amittat;. **F**igura. Eri/
pectavit dñs iudeos vt ab idolatria redi/
rent. sed qz neglexerūt: tandē eos p̄ baby/
lonios captiuauit: vt h; in. iij. li. regum.
Expone qm̄ in q̄libet pctō mortali est mō/
dus q̄dam idolatrie: qz p̄fert creatura cre

ator. Expectat autē dñs pctōres sed con-
 tēte. imo ex hoc audaciorēs frūt ad pec-
 candū. **Ecces. viij.** **Ecce** nō cito ī malos
 pferē (nia: filij hoim absq; vlti timore p/
 petrant mala. **Idō** tandē eos in infernū ca-
 priuabit. **Nā** etiā vt dicit **Gre.** Illos graui
 us damnat q̄s h diu lōganimitē portat.
Secundus ar. In euāge. dñs nos ad
 misericōdiā exhoratōis ponit tria siue fac-
Primo misericōdiā instructionem ge-
 nēralem.
Secōdo instructionis modificatiōe speci-
Tertio modificatiōis ratio-
 nem salutarem.
In hoc sermone dicendū de pmo. quia
 vīs dñs nos instruit di. **Estote** misericō-
 des sicut p̄r vī celestis misericōrs est. **Li-**
rillus. Magnū p̄conitū misericōdie z pitatis
Reddit em̄ p̄tus hec nos deo p̄formes z
 q̄si q̄dam signa sublimis nature nostrs im-
 p̄mit antiab. **Idēo** dicit: **Estote** misericō-
 des sic p̄r vī celestis zc. **Excludunt** q̄ a nu-
 mero filioꝝ dei q̄ deū in opib; misericōdie no-
 lū imitari. **Et** aut pleni⁹ videam⁹ dei mi-
 sericōdiā quā nos oportet imitari: p̄side-
 rabim⁹ triplicē ei⁹ effectū erga pctōres.
Prim⁹ est liberalitas cōciliatiōis
Secūds est lōganimitas expectatiōis.
Terti⁹ est benignitas reuocatiōis.
Prim⁹ igit zc. scz t̄paliū in q̄ appet mag
 misericōdia. qz vt dicit **Aug.** Pctōr n̄ est dign⁹
 pane quo vescit. z tñ talib; dat deus aliqñ
 t̄palia nō solū ad necessitatē: sed etiā ad su-
 p̄abundantiā. **Et** q̄re h: **Et** det nob̄ exē-
 pli bñfaciēdi inimicis nostrs. **Mat. v. Di-**
 ligite inimicos v̄os: bñfa. his q̄ od. vos
 vt sit; si. pa. v. q̄ in cel̄: q̄ zc. **Itē** vt ipsi
 pctōib; retribuatur bona q̄ faciūt. q̄ nō sunt
 digna et̄na retributiōe. **Gre. v. moꝝ. ca. j.**
Vali bona q̄ p hac vīta faciūt h inueniūt
 vt ad sola in postēz tormēta p̄rahantur.
Un z ardenti in inferno dī. **Vemēto** fili
 qz recepisti bona in vita tua. **Preterea** est
 altiarō: **Et** eos p̄ hmōi beneficia allicitat.
Ber. **O** clemētissīma circa filios **Ade** di-
 uine exhibitio pietat; q̄ sua bñficia largi-
 ri nō desinit: nō solū vbi nullū inuenit meri-
 tū: sed plerūq; vbi totū videt īnū. **Se-**
 cūds est lōganimitas expectatiōis. **Esa.**
xxx. **Propterea** expectat dñs vt misereat
 nri. **Dis** q̄ppe q̄ mortali peccat meret subī

to p̄uari q̄buscūq; bñficijs sp̄ualib;: corp-
 ralib;: z t̄paliib;: z descēdere viues in infer-
 nū. **Et** q̄d est q̄ hūc rigore nō seruat: imo
 multū differt nō solū p̄ dies: sed p̄ menses
 z agnos. **Q̄** s̄nt in vita mortali q̄ p̄ de-
 cem: viginti: aut triginta aut plures ānos
 in pctis dormierunt: forte nefandissimis
 z spurcissimis: in excōicatiōe: heresi: sacri-
 legio: adulterio: puurio: blasphemia: de-
 tractione: vsura: z rapina: q̄s tolerat dñs
 paciētē. **Et** cur h: **An** forte: qz sibi pctā n̄
 displicēt: aut quia illa puniē negligit: vel
 ignoꝝans illa nō videt: vel impotens illa
 vindicare nō valet. **Uisit** vt hec cogitem⁹
 de deo q̄ optim⁹ adomiat oē malū. iustis-
 sim⁹ nullū malū relinq̄t impunitū. sapiētissi-
 mus oīa videt: z cui⁹ infinite misericōdie nihil
 resistere pōt. **Cur** h̄ sic punire dissimulat:
 nisi p̄pter suānitatē mie sue. **Q̄** pelag⁹ in-
 finiti patientie det. ij. **Pe. ij.** **De** paciētē
 agit p̄r vos nolēs aliquē p̄ire: sed oēs ad
 p̄niam reuerti. **Berñ.** **Magna** plane mia
 dñi in expectatiōe est. **Nō** em̄ peccatē ange-
 lū expectauit: sed p̄cipitauit e celo. **Primū**
 hominē peccantē non distulit: sed primū
 eum expulit de paradiso. **Nunc** autem tam
 expectat: dissimulat: sustinet decem annis
 aut viginti: z vsq; ad senectam z senium.
Et hec est gratia christi et virtus crucis.
 quia ait. **Uiso** ego: nolo mortē peccatoꝝ
 sed vt cōuertat z viuat. **Hec** ille. **Sz** heu
 multi hac misericōdia abutunt: exinde liberi-
 us peccantes. **Tertius** effectus est be-
 nignitas reuocatiōis. **Und** dicebat dñs
Matth. ix. **Non** veni vocare iustos sz pec-
 catores. **Audite** ergo o peccatores: vos
 vocat dominus: nolite negligere: ne super
 vos tandem dñs percutiat. **Exemplū.**
Vocauit dñs iudeos multipl̄. **Et** post
 ascensionem suam p̄ p̄dicatiōez ap̄stoloꝝ
 sunt itēz vocati. **Et** sicut legit in scholasti-
 ca et ecclesiastica historia: per. xlij. annos
 sunt expectati. sed ad vltimū eos impēn-
 tentes gladio romanoꝝ tradidit: et p̄ mū-
 dum dispsos sempiterno opprobrio: z (q̄d
 peius est) in infernū supplicio reliquit. **Ad-**
 lite ergo negligere o peccatores. quia nisi
 cōuertamini postea q̄ dñs vos expecta-
 uerit: veniet dies in q̄ faciet iudiciū z viu-
 dictā. **Lu. xij.** **Nisi** p̄niaz egeritis oēs s̄nt
 peribitis.

Dominica. III. post Trinitatis

Erti^o art. Aud. rē. Et necesse ē nos
dōno in misericōdia p̄formari in signū fi-
delitatis. h̄r em. xxiij. q. v. Si apud. Reg-
bus debet fidelitas. Maxie igit sūmo re-
gi. Et in signū hui⁹ fidelitatis milites de-
bet h̄re stigmata sui p̄ncipis. vt h̄r instituta
de re militari. In siqs gerit signū aduer-
sarij: lz clamat. Vivat rex: cēsed⁹ est prodi-
tor. Expone z applica notādo q̄ signū dei
est misericōdia: signū diaboli crudelitas. Vi-
sericordes igit a deo recognoscunt. Bar.
v. B̄ri miseri. qm̄ p̄sequēt misericōdiam.

Sermo. ij. p̄ dōnica. iij.
post Trinitatis.

Estote mise-
rē. Expectatio creature reuella-
tionē filioꝝ dei expectat. Rho.
vij. Nota. nihil delectabili⁹: nihil honora-
bili⁹: nihil vtili⁹: q̄ esse de nūero filioꝝ di.
De his Ro. vij. Accepistis sp̄m adoptio-
nis filioꝝ: i q̄ clamam⁹. Abba p̄r. Ip̄e ei sp̄i-
ritualit̄is testimoniū reddit sp̄i n̄ro q̄ sum⁹
filij dei. Si aut filij et heredes. Heredes
qdē dei: coheredes aut̄ ch̄i. Et hec ē ex-
pectatio n̄ra. Jō dic̄ apl̄s q̄ expectatio cre-
ature. i. naturale desiderij: h̄is expectat
.i. expectādo desiderat reuelationē filioꝝ
dei q̄ sit in gl̄ia celesti. Sunt aut̄ vere filij
dei q̄ se p̄formāt p̄ri celesti in misericōdia z be-
nignitate. Estote rē.

Prim^o ar. An i deo cū misericōdia sit etiā
iusticia: N. non. act⁹ iusticie ē reddere de-
bitū: sed de⁹ nulli debitor ē. igit. Contra
in ps. Iust⁹ dñs rē. Rūdet tho. j. pte. q.
xxij. q̄ deo nō p̄uenit iusticia cōmutatiua
Quis em̄ por̄ dedit ei z retribuet̄ illi. vt d̄r
Ro. xj. Sed est in eo iusticia distributiua
fm̄ quā aliqs gubernator dat vnicuiq̄ fz
suā dignitatē. Ad illud autem quod obij-
citur dicendum q̄ hoc vnicuiq̄ debetur
qd̄ ordinatū est ad ip̄m fm̄ ordinem diuine
sapie. Et lz hoc mō debitū alicui det nō tñ
ip̄e est debitor. qz ip̄e ad alia non ordinat:
sed pot⁹ alia ad ip̄m. Et iō iusticia in deo
q̄nc̄s d̄r p̄decētia sue bonitatis: q̄nc̄s retri-
butio p̄meritis. Et vtrūq̄ modū tangit
An̄. di. Cū punis malos iustū est: qz illo-
rū meritis p̄uenit. Cū p̄s p̄ares malis iustū

est: qz voluntati tue p̄decēs est. Hec tho.
Pro funda. Ad p̄ncipes maxie spectat
facere iusticiā. Vñ Arist. v. politic. Rex ius-
ticia p̄ferre d̄r. Hoc ḡ maxie spectat ad
sūmū p̄ncipē deū q̄ etiā p̄r suā sūmā iusti-
ciā sūme timend⁹ ē. Vñ Virgil⁹. vj. en.
Discite iusticiā moniti nō temnere diuos
q. d. Discēda ē iusticia ne p̄tēnat dina ma-
iestas q̄ vnicuiq̄ fm̄ iusticiā tribuet. Luz
ḡ q̄rit An deo rē. Dic̄ m̄. vt s̄. Et q̄ zelū
de q̄ etiā in deo sperādū ē p̄r suā misericō-
diā tū est timend⁹ p̄r suā iusticiā q̄ talis ē vt
ip̄m ip̄ossible sit nō retribuere vnicuiq̄ iu-
sta opa sua. Rom. ij. Reddet vnicuiq̄ fm̄
opa eius. His qdē q̄ fm̄ paciētā boni ope-
ris gl̄iam z honorē z incorruptiōnē q̄rēt⁹
bus vitā eternā. His aut̄ q̄ sum̄ ex p̄tētio-
ne q̄ n̄ ad h̄esūt p̄tati: credūt aut̄ iniquitatē
ira z indignatio: tribulatio z angustia. Au-
dite o p̄cōres: fornicatores: blasphem̄i rē
Et q̄s explicet q̄ sit terribil⁹ dei iusticia.
qm̄ vt h̄r Job. xxiij. De⁹ inultū aliqd̄ ab ip̄e
re nō patit. Audite o p̄cōres qm̄ nisi p̄ni-
atis p̄ p̄niam: de⁹ puniet p̄ vindictā. Non
putet⁹ ḡrecipe ḡraz nisi p̄niam faciat.
Figura. Nō datū ē māna filijs isrl̄ nisi p̄
q̄ de egypto recesserūt z mare rubrū trāsire
rūt. Exo. xiiij. et. xvj. Expōe. qz nō dat mā-
na ḡre nisi p̄ egressum de egypto. i. d̄ p̄cō-
tenebroso: z post trāsitū mar̄. i. amaritudi-
nis p̄nie. Jō Eccl. ij. Si p̄niam nō egerit
mus incidem⁹ i man⁹ dei

Secund^o ar. In p̄ced. rē. In h̄ dicēdū
de sedo qd̄ ē instructiōis modificatio.
vbi declarat dñs quō debem⁹ ēē misericō-
des: d. Nolite iudicare rē. vsq̄ remerietur
vob. In q̄ textu ponit̄ triplex documētū
circa modū faciēdi iuicē misericōdiaz.

Primū ē cauedē offēnsiōis
Secūm ē exhibēde p̄descēnsiōis
Tertū ē euicēde retributiōis
Primū ē rē. i iudicādo. s. z p̄dēnādo p̄ri-
mū. Vñ d̄r Nolite iudicare n̄ iu. no. cod. z
nō cō. Aug. Hoc loco nihil aliqd̄ p̄cipi erit
stimo nisi vt ea facta d̄ q̄b̄ dubiū ē q̄ anio-
fiāt i meliōrē p̄tē iterp̄remur. Duo q̄ p̄p̄tē
i q̄b̄ remerariū iudiciū cauere d̄bem⁹. Cū
icertū ē q̄ aio qd̄ factū sit: v̄l incertū ē q̄lis
q̄s futū sit q̄ n̄c̄ v̄l bon⁹ v̄l mal⁹ appa-
ret. Bern̄. Laue alienē p̄uersatiōis aut̄ cu-
riofus cē explorator: aut remerari⁹ iudei:

si pperā actū qd dephendas/nec sic iudi- ces primū/magis aut excusa. Excusa intē- rione si op? nō potes/puta ignorantia/pu- ra surreptionē. **S.** si oēm oīno dissimula- rionez rei certitudo recusat: si de nihilo min? ipe tibi z dicito apud temeripm. **Ue** hemens fuit nimis tētatio: qd de me illa fecisset si accepisset in me silr prāte. **S.** e- cundū ē exhibēde cōdescensiois/dimitte- do. s. iniurias et dādo rpalia. **Uñ** dīc: Di- mittite z dimittemi: date et dabit vobis.

Aug. Duo sūt opa misericōdie q nos liberāt

S. primū ad ignoscendū priuēt.

S. eodm ad pstandū bñficiū.

Et fm eundē. **He** sunt due ale oionis q/ bus volat ad deū. si qd cōmittit ignoscit delinqnt? donat egentī. **Tertū** ē docu- mentū puidende retributiois: cū di. **De** surā bonā z fertā z coagi. z supes. dabūt in sinū vestrū. **Eadē** qpe mensura q mēsi- sue. remetiet vobis. **Aug.** de pcoridia. quā ge. dīc. **Dabūt** qz p illoz merita qb/ dede- runt mercedē celestē recipere merebunt. **Pri-** mū itaqz q remunerant misericordes dicit mensurā. qz vnicuiqz distribuit fm mēsurā meritoz: z bonā. qz in bonū ois boni. z cō- fertā. i. plenā. **Plena** nanqz erit aia celesti- bñtudie. ita vt nihil ei? sit vacuū a gloria. z coagitatā. i. firmā z securā. z supesfluen- tē. i. abundantē/ qz excedit merita. **Dant** em eterna p rpalibz. **Et** dicit in sinū. qz fm **Beg.** Nihil securi? z amabili? eo qd i sinu collocam? **Et** deinde tangit eqtas retribu- tionis: cū dīc. **Eadē** qpe mensura zc. fm **Aug.** nō est intelligendū q si iniq mēsurā mensi fuerim? q apud deū iniq mēsurā remetiet nobis: s; qm temeritas q punitis aliū eadē ipa te punit z iuxta mēsurā cul- pe erit mensura pene. **Ch. 2. 28.** **Et** qm dili- genti? pcta tua examinent legē pmius ipe posuisti. de his seuerius que primus pece- cauerit iudicando. **Sunt** q seuerē diabolice tentationis insidie. **Nam** q seuerē discutit aliena: nunqz pxiore reatuū merebit veniā **Ro. ij.** **In**excusabilis es o hō ois q iudi- cas zc. **Debet** q hō qntū pōt semp de alijs meli? sentire qz de seipso: z in hoc magnuz erit meritū. **Exēplū** legim?. q sanctus frater **Leo:** socius beati **Frāncisci** in loco sā- cte marie de angelis. vidit in visione mul- titudinē fratru pcessionalit icedentiū. **In**

ter qz vidit vnum a cuius oculis lucidiss/ simi radij pcedebant. **Et** qrens ab vno il- loz qz esset. audiuit q erat frater **Bernar- dus** de qnta valle prim? socius bti **Frān-** cisci q semp de his q videbat in alijs in me- lius iudicabat. **Uñ** em videbat aliqz ma- le induros dicebat sibi qpi. **Isti** seruant me- lius paupratē q tu frater **Bernarde.** **Cū** hō inspiciēbat diuites pcciosos iduros: cor- dis ex cōmūctione dicebat. **For**san illi sub vestibz delicat? humiliores sunt q tu frater **Bernarde.** **Ac** p hunc modū temp- de alijs bñ sentiebat. **His** hō dictis visio disparuit. **Ille** itaqz hñ obseruabat illd. j. **Loz. iij.** **Nolite** enī tps iudicare qadus/ qz veniat dñs q z illuminabit abscondita tenebray z manifestabit qilia cordiū.

Tertius ar. **Aug. zc.** **Magnū** qpe p- uilegiū est nobis pcessum **Dimit-** tite z dimittemi zc. **Sed** notate qd iura dicunt. **Pr**iuilegiū meret amittere q con- cessa sibi abutit prāte. **L. de dignitatibz. l.** **Judices. et. ij. q. iij.** **Pr**iuilegiū. et. **Pr. q.** **vi.** **Postea** hō **Audite.** **Nonne** libent dare tis denariū si certi essetis p denario recipere centū florenos/ z libent dimitterez alicui duos denarios vobis debitos: siqz alius creditor v? vobis dimitteret ducentos flo- renos: q si nolletis nōne merito puari de- beret? tali puilegio: **Expone** z applica nō- tādō illud **Dat. v.** **Bti** misericor. qm ipi misericōdiam z sequent

Sermo. iij. p dñica. iij. post
Trinitatis.

Prote mise.

z. **Vanitati** subiecta ē creatu- ra nō volens: s; ppter eū q sub- iecit eā in spe **Rōm. viij.** **Ex** hoc pty q mē- sericordia indigemus qz ipa creatura. i. hō subiecta ē vanitati corruptiois: nō volēs qz ois naturalr refugit malū: s; de? ex iu- sticia ppter pctm subiecit eā tali vanitati: i. spe. s. finalr liberandi ab illa vanitate. **Est** aut notāda triplex vanitas siue miseria cui subiecti hō. **De** q **Bern.** in ser. **Triplex** ē miseria hūano generi si diligēt aduertit/ mus. **Nā** faciles sum? ad seducēdū: debi- les ad opandū: fragiles ad resistendū.

Domnica. III. post Trinitatis

Salutatio **E**stote et
Primus ar. An possit de pure ex mi-
sericordia aliquē remunerare? etia
pure ex iusticia? **R.** sic. Tante culpē de-
bet tanta pena. Querit **¶** An de possit tā-
tā infligere. Si nō hō ē oipores. si pōt/
hō erit pure iusticie. Et si totum remittat: hō
erit pure misericōdie. Itē hō pōt punire hoies
tātū q̄tū meruit: p̄t etiā totū remittere. **¶**
si de? est iustior et misericordior hoie mul-
to forti? hō pōt facere. **C**ōtra. Culpa ē to-
tā culpaz p̄sc̄p̄. Et culpa est malū relinq̄re
impunitū: s̄ in deo nō pōt eē culpa. igit.
Rndet **B**on. in. iij. p̄. xlvij. q. de? nō d̄r
sūme iustus p̄ excessū sc̄eritat̄: nec sūme
misericors p̄pter oimodā remissionem cul-
pe: s̄ qz tātū miseret q̄ntū est p̄ueniēs / et
s̄l̄r tātūz punit qd̄ v̄t̄qz semp sic facit. **C**ū
aut̄ q̄rit An possit isti tātā pep̄ā infligere
q̄tā sibi debet. **D**ico q nō pōt. Et hoc qz
misericōdie repugnat et nō pōt suā misericōdiam
negare. Hoc ei est non posse. **¶** In hoc non
posse non sonat in defectū s̄ in nobilitate.
Posset etiā dici q rōne offense q̄ est in deū
infinitū: pena nō possit sufficere taxari nec
p̄tōr eēt capax. **¶** In defect? ē ex pre nature
suscipient̄ / non ex pre infligent̄. Ad illud
qd̄ obijcit / q hō pōt punire et. **D**icendū
q̄ est hō ad quē spectat misereri: vt est ille
q̄ recepit iniuriā / et iste nō pōt oino p̄niti-
re qn̄ excedat. Et est hō ad quē spectat pu-
nire vt est iudex: et iste nō pōt oino dimit-
tere qn̄ excedat. Et qm̄ deus gerit istā du-
plicem p̄sonā s̄ eius q̄ offendit: et eius q̄ iu-
dicat cū non possit excedere factū v̄t̄qz.
Hec **B**on. **¶** Pro fundamēto. **D**ia possi-
bilis sunt deo facta. **Q**uid? de arte. **F**a-
cile est oia posse deo. Et aristot. de regimi-
ne p̄ncipiū. Deo nihil est difficile: et sine eo
nihil ē possibile. Querit **¶** An possit et. dic-
tū. vt s̄. Et q̄ conclude qm̄ in deo multūz
sperandū est p̄pter suā misericōdiam: et tñ mul-
tū timenda est ei? offensa p̄pter suā iustici-
am. **D**e p̄mo **E**ccl. ij. Null? sperauit i deo
et confusus ē. et **P**s. Sperate in eo omnis
congregatio p̄li. **D**e sc̄do **A**po. xiiij. **T**i-
mete deū qz venit hora iudicij ei?. **A**udi-
te fornicatores: adulteri et. **Q**uid dicetis
in illo iudicio: **N**unc q̄ timete dei iusticiaz
vt inuenire possit misericōdiam q̄ deū timētibz
p̄mittit. **P**s. Quō miseret p̄ filioz m̄. ē
dñs t̄. se. Per timorē igit diuie iusticie po-
terit euadere vindictā infernal̄ miseric.
Figura **Z**one. ij. **A**niuēte pctm̄ subuersi-
onis enaserunt qz ad p̄dicationē tōne deū
timuerunt. **S**p̄ualiter. **C**ōminatio subuer-
sionis niniue s̄gt cōminatiōnē dānatiōnis
eterne vbi miseri p̄tōres oino subuertent̄
cū om̄ibz voluptatibz suis p̄uabunt et tor-
mentis p̄petuis subijcient̄. **T**imere igit o-
p̄tōres et conuertimini ad dñm. **P**rouer.
xv. Per timorē dñi declinat ois a malo.
Secund? ar. **I**n p̄cedentibz et. **I**n h
dicendū de sc̄do qd̄ est modificatiōis
rō p̄pter quā v̄t̄z oportet nos inuicē esse
misericordes nō iudicando: et remittendo
iniurias: et b̄nficia exhibendo. Et fac hoc
assignādo similitudinē dicens. **N**ūqd̄ p̄
cecus cecū et. v̄t̄qz in fine. **U**bi tria notat.
Primū p̄p̄tē emendatiōis necessaria rō
Scdm̄ rōnis confirmatio
Tertū confirmatiōis conclusio
Primū igit est et. Dicebat em̄ illis s̄l̄tū
dinē. **N**ūqd̄ pōt cecus cecū ducere. i. stul-
tus stultū dirigere. **N**ōne ambo in foueaz
i. p̄ditionē cadunt. s̄ p̄mo culpe et deinde
gehennē. q. d. **P**redicta facere debet vt il-
luminātes s̄bo et exēplo alios gubernare
possitis ne sitis d̄ cecis speculatoribz s̄na-
go ge non ecclie. **T**heophil? **S**i tu alium
iudicas et tu in eisde peccas nōne assimi-
laris ceco cecū ducēt? **N**on ē discipul? s̄p̄
magistrū. **S**i igit tu peccas q̄ te magist̄z
et ductorē putas: vbi erit q̄ ate disciplinat̄
et ducit. **P**erfectus em̄ erit discipul? si sit s̄
aut maḡ ei?. **S**cdō ponit rōnis cōfir-
matio: cū dicit. **Q**uid autē vides et. v̄t̄qz
ibi: non vides. **T**heoph. **Q**uid vides se-
stucā. i. modicū crimis i oculo fr̄is tui: tra-
bem autē q̄ est in oculo tuo. i. pctm̄ tuū ma-
ximū nō p̄sideras. **I**de. **C**ōuenit hō oibz et
maxie doctoribz q̄ cū subditoy pctā minūq̄
ma punit: p̄p̄tā ipunita reliquit. **L**ib. v̄t̄.
In alioy delict̄z seueri et amarissimi iudij-
ces residem? n̄fas aut̄ trabes oculis p̄p̄t̄
insyras non videm?. **T**ertū est p̄firma-
tionis conclusio: cū dicit hypocrita. **E**sc̄e
p̄rius trabem de oculo tuo: et tunc p̄spi. vt
ej. se. de. o. f. t. **L**it̄ll? v̄t̄z teipm̄ p̄mū mū-
dum ostendas q̄ magnis pctis: et p̄nt̄ p̄su-
les p̄mo minima p̄fiteri. **S**ic itaqz fac
cias vt exēplo potū q̄ dicitis frat̄r em̄

des ne dicat tibi. **D**edice cura teipm. Et illud apli. Qui aliu doces: teipm no doces. **H**eu heu qm multi ppta pcta postponunt. **E**xemplu in Gita spa. Patres antiq se mel in quadā congregacione de multoz fratrū vita z rebz plurimis detrahendo z iudicādo loquebatur Abbas pō tacebat. Postea pō egressus tollebat saccum ma gnu que impleuit arena: z posuit sup dor sum suū: z in paruo alio sacco misit arenaz aliā z portauit añ se. **V**identes aut frēs iquirebant qd hoc esset. **E**t rñdit di. **I**ste faccus q multā arenā habet pcta mea sunt qm multa sunt. **E**t ecce dimisi ea post dor sum meū: nolēs ea videre: **S**ed ecce pauca delicta pīs mei añ oculos meos posui et crucio. **I**n ipis condēnatis fratre. **S**z certe non oportet sic iudicare: sed magis d peccatis ppijs plangere. **S**icut g dicit **B**asilus. **I**n his omnibz considerandū est qm testit difficultatē alios iudicare. qz oportet vt primo seipos iudicent z conspiciat qd videt grauisimū oim: qz cum oculos cum cta videat exteriora tñ sup se visu nonyrit. **I**ta intellectus cū alienū corrigit pctm lē tū est erga ppiōz defectuū pceptionem. **T**ertius ar. **A**ud. zc. **L**aveat gnuis qz ne aliū iudicet cuz tñ ipē sūr eque vel magis reus sit. **D**icunt em iura. **D**e si milibz sūe debet esse iudiciū. **L**ad legem faladiā. l. vl. **E**t de elect. **D**udū. **A**udite. **S**iqs comiserit homicidia multa: z veniat ad iudicē accusans aliuz de vnico furto petens etiā rigore iusticie: nōne merito vituperandus esset z voce ppta condēnād? **E**xpone z applica notando illud **B**ernar. **M**ulti multa sciunt: z seipos nesciūt: ali os inspiciunt: z seipos deserunt

**Sermo. iij. pro quarta dō
minica post Trinitatis.**

Estote misere. zc. **I**psa creatura liberabitur a fuitute corruptionis in libertate glorie. **N**oz dei Ro. viij. **H**ec quippe liberatio fieri nō pōt nisi p misericōdiaz dei q misericōdibz dat. **I**psa g creatura q nunc misericōdiam facit p dei misericōdiam liberabit a triplici miseria. scz

Periculo: um. **D**olorum/ et **A**imozum. **D**e pma. ij. **D**ach. j. **D**e magnis piculis a deo liberati magnifice gratias agimus. **H**ec dicunt existentes in hierlm celesti. **D**e scdo **E**sa. xxxv. **G**audū z leticiā obtinebūt z fugiet ois dolor z gemitus. **D**e tertio **L**eu. xxvj. **A**bsq pauore habitabis in terrayza. **S**alutatio.

Estote zc. **P**rimus ar. **A**n in oi ope dei simul cōcurrant misericōdia et iusticia: **N**on. **M**ulti iusti in hoc pmiunt seculo. **H**oc at videt iniustū. **C**ontra **P**s. **U**niversie dñi misericōdia z pitas. **R**idet **T**ho. j. par. q. xxj. **N**ecessē est in quolibet dei ope misericōdiā z iusticiā inueniri. **Q**uicqd enim deus in rebz creatis facit fm puenientē ordinē z pportione facit in q consistit rō iusticie. **S**p aut diuine iusticie sp psupponit op misericōdie diuine z in eo fundat. **C**reatu re em nō debet aliqd nisi ppter aliqd i ea p existens vel pconsiderari qd ex sola bonitate voluntatis diuine dependet: z sic saluat rō misericōdie. **U**n etiā in hoc q iusti puniunt i h mdo apparet iusticia z misericōdia inqntū p hmoi afflictiones aliq leuia in eis purgant et ab affectu terrenoz exuti in deum magis erigunt. **H**ec **T**ho. **H**oc etiaz sic declarat **B**on. i. iij. dis. t. vij. qz omia facit deus ex affluentē bonitate in q est rō misericōdie: z nihil facit nisi qd deceat bonitate suā in q apparet rō iusticie. **H**ec **B**onauen. **P**ro fun. **P**rima vtiqz cā oim ē diuina voluntas ita q recte in psona dei dici pōt illud **I**uuenalis. **S**ic volo: sic iubeo: sit pro rōne voluntas. **T**ñ sicut dicit **A**risto. j. de celo. **D**eus nihil facit frustra. **D**ia em facit ppter suaz pfectionum declarationē puta misericōdie z iusticie. **S**ed qrit **A**n in omni ope zc. **D**ic tñ. vt s. **E**x q concludi potest p solatio oim rā diuitū q pau perū: tā sanoz q egroz: tā existentū in pspertate q aduersitate. qm omnibz offert misericōdia. **V**os itaq diuites z q in pspertate gaudetis gaudete in dño qm vobis offeret misericōdia si pspertate bñ vtimini. **A**d hoc quippe de^o ex sua misericōdia dedit vob bōa tpalia vt sint vze salutis adiumenta. **A**mbrosi^o. **S**icut diuitie impedi

Domínica. III. post Trínita.

menta sunt reprobis: ita p̄bis sūt ad iūmē
ta p̄tut. Sed heu dolēdū est q̄ mlti abu
tunt q̄ p̄f̄ m̄sdū deū obliuiscunt: p̄ m̄se/
ricordes: avari: festoz violatores zc. **Cō**
solamī etiā vos paupes q̄ penurias rad/
ueritates patimī: qm̄ m̄sdiam suaz yob
offert de. Nā vt d̄t Breg. Misericordit̄
de r̄palē adhibet seueritatē ne etnā iferat
vltionē. **D**igit̄ q̄m̄iseri sunt q̄ sua paup̄ra
te abutunt: furātes: murmurātes: impatien
tes zc. **A**ttēdite q̄so illō Jac. j. **D**e gau/
diū existimate fr̄es cū in varias r̄tatiōes
inciderit̄. **N**ec mir̄: q̄ p̄ paup̄ratē z tri
bulationē mltiplicat̄ merita z fit purga
tio pctōz. **F**igura **L**eo. iij. Filij isrl̄ qm̄/
to maḡ opp̄mebant: tanto maḡis cresce
bant z multiplicabant. **E**xpone notando
illud. j. Pe. iij. **L**ōicātes ch̄i passiōibus
gaudete: vt i reuelatiōe gl̄ie e^s gaudeatis
exultantes.

Secūdus ar. **I**n p̄ced. zc. **N**ūc dicē/
Si de m̄sdia ad p̄mū h̄nda q̄ no/
bis ē necessaria. **L**egē em̄ h̄ac de i^stuit
vt q̄ miam fecerit/miaz p̄seq̄tur. et q̄ non
fecerit m̄sdiam: nō p̄seq̄tur miaz. **U**n̄ sic
h̄t **D**at. xxv. **I**n iudicio extremo maxie
fiet districta rōnis exactio sup op̄ib̄ mie.
Un̄ **L**eo papa ser. de appetitōe. **I**n sūmo
iudicio tāti estimabit̄ vt largitat̄ benigni
tas: vt tenacitat̄ impietas: vt p̄ plenitudie
oim̄ p̄tutū: z p̄ sūma oim̄ cōmissoz: z per
vnū malū illi in ignē mittent̄ eternū: et p̄
vnū bonū isti introducent̄ in regnū. **U**n̄
patet q̄ntū deo placeat mia: z q̄ntum sibi
displicet im̄sdia. **U**n̄ p̄uerb. xxij. **F**acere
m̄sdiaz maḡ deo placz q̄ victie. et **O**see
vj. **D**iaz volo z n̄ sacrificiū. **E**st nob̄ autē
duplex misericordia necessaria.

Prima est m̄sdia sp̄ualis cōdonatiōis
Secda ē r̄palis subuentiōis.

In h̄ ser. dicendū de p̄ma. **D**e q̄ **L**oc. iij.
Donātes iuicē vobis m̄ erip̄t̄ siq̄s aduert̄
aliquē h̄z q̄relā: sic z d̄ns donauit nobis.
Ad qd̄ etiā p̄tinere videt̄ illō **B**al. vj. **A**
rer alteri onera portate: et sic adi. le. ch̄i.
De h̄mōi at̄ mia cōdonatiōis p̄cpue sūt

Prima ē regl̄a negatiōis (tres regle
Secda est affirmatiōis
Tertia portatiōis.

Prima dici p̄t negatiōis: q̄ talē **S**i prio
tuo n̄ dimittit̄: nec de^s dimittet tibi. **D**at.

Si n̄ dimiseritis hoib̄ pctā eoz: nec p̄
vt di. yob pctā v̄ra. **U**n̄ **D**at. xxij. seru^s
nequā nolēs dimittere p̄seruo missus est
in carcere **E**ed. v. zc. **S**ecda est regl̄a af
firmatiōis **S**i prio dimittis: z d̄ns pctā
tibi dimittet. **S**ecda. **S**i primū nos offē/
dentē placam^s: deū nob̄ recōciliam^s. **A**
gust. **I**n manib̄ n̄ris z in n̄ro arbitrio po
sunt de^s vn̄ saluemur. **D**imittit̄ inq̄t z d̄/
mittet tibi. **T**urpis excusatio ar̄ aut nulla
tibi erit in die iudicij cū fm̄ sniam tuā qd̄
fecerz ip̄e patierz. **S**z dices. **Q**uō erit r̄la
illa vera: cū aliqui dimittēs vnuz pctm̄ nō
velit deserere alia pctā mortalia: **D**icēdū
q̄ tā in isto q̄ in alijs oib̄: p̄tuo ac tibi in/
telligēdū est q̄ sūt boni z meritoz: si fiat
cū debitz circūstātijs. **E**t iō dimissio dz fi
eri p̄t deū z ex charitate: et nō p̄t p̄ces vt
pecūias. **T**ertia r̄la. **Q**uāto largi^s prio
dimittit̄: tāto largi^s de^s dimittet tibi: vicē/
te **U**n̄ **L**u. vj. **E**adē mēsurā. s. charitat̄ q̄
mēsi sue. reme. yo. **P**ōt aut̄ notari triplex
gradus idulgetie. **P**rima ē larga z bo
na z sufficiens: qm̄ vicz aliquis corde: ore: z
ope idulget. **S**z q̄rit **A**lijs idulget cor
de z aio: z i necessitate posito vult subueni
re: nō tñ vult inimico ore colloq̄: an suffi
cir: **N**otādū q̄ duplex ē signū dilectiōis.
Primū est sine q̄ nō p̄t exti^s cogit̄ act^s
interior dilectiōis: in cuius negatiōe apre
apparet signū odiū z rācoris: vt ē recedere
alio adueniente: p̄tere faciē: negare saluta
tionē: nisi h̄ agat ex iusta cā quā dz intuen
tibi exponere si bono mō fieri p̄t. sic faci
endo peccat mortali. **D**at. v. **S**i salutaue
ritz fr̄es v̄os tm̄ qd̄ apli fa. **N**ōnez et h̄nic
h̄ faciūt: **A**d alia aut̄ siḡ nō tenet nisi i cal
su necessitatē. **S**ecda est idulgetia largi
oz: cū offensus subito req̄sit̄ corde: ore: et
ope inimico etiā sibi iniuriāt̄ idulget. **R**o.
xij. **S**i fieri p̄t qd̄ ex vob̄ est cū oib̄ ho. pa
ce h̄tes. **S**i at̄ fieri n̄ p̄t n̄ facias disco
dias. **I**ō seq̄t̄. **N**ō vosmetip̄os defen. ch. s. z
date locū ire **T**ertia ē largissima z opti
ma: cū. s. offensus on̄ d̄t̄ offēdēt̄ siḡ amo
rose dimissiois. puta si expectādo q̄ ab of
fendēte pctā venia: s. p̄uentēdo h̄uili: vt
sic fm̄ **L**hry. duplicē gl̄iaz p̄seq̄t̄. q. s. iij.
riā p̄mo pass̄es z idulsi: z qz p̄mo roga
sti. **S**z q̄rit **S**ic̄s. p̄mū odiuit corde tm̄
an debeat ventiam petere. **R**ūder **L**hry.

sup. **D**arth. **Q**, nō. qz regulariter q̄lis fu
erit offensa talis oꝝ esse reconciliatio. Est
aut̄ signū maximū amorose dimissionis. qm̄
q̄s offendenti bñ facit vel oꝝ p̄p̄o. **E**cce
plum de ch̄is q̄ p̄ crucifixorū orauit. Et
in beato stephano q̄ p̄ lapidantibz genibz
flexis intercessit. vt h̄i Act. vii. iuxta illd̄

Dat. v. **O**rate p̄ p̄seqn. z calū. vos.
Eritus ar. **A**ud. zc. **V**idete q̄ ne p̄
pter misericōdie defectū p̄uenim̄i misericōdia. ma
xime cū remittendū modicā culpā remissi
ōne obtinere possit̄ magnorū p̄ctōz. **L**ex
de qd̄ finis ē artēdēd̄. **L**. de no. co. cōpo.
l. j. **E**t fines mandati diligēt̄ sunt obser
uandi. **D**e officio z p̄tate iudicis delegati
Cum olim. **A**udite. **Q**uis oim̄ vīm nō li
beter remitteret alicui in unā alape si illo
pacto possit apud regē obtinere veniā de
attentata regis p̄ditōe p̄pter quā ē dign̄
morte. **E**xpone z applica/ notando illud
Ecc̄. xxvij. **R**elinq̄ p̄mo nocenti tibi: z
sic deprecanti tibi p̄ctā soluent. hō homi
ni seruat irā z a deo zc.

**Sermo. v. p̄ dñica. liij. post
Trinitatis**

Hortate mise.

Rz. **I**pi itra nos gemim̄? **R**o.
vij. vt sic ad misericōdiam pueniā/
mus. **G**emunt aut̄ iusti intra se ex triplici
causa. vtz

Ex meozia dñice passionis
Ex angustia interne cōpunctiōis.
Et ex misericōdia fraterne cōpassiōis
De p̄mo Bern̄. **N**on ē de corpe q̄ non do
let cū capite. **D**escōdo **P**s̄. **L**auabo p̄ sin.
no. lec. m. lachry. me. s̄tra. meū rigabo. **D**e
tertio **R**o. xij. **F**lere cū fien. **S**alutatio
Destore zc.

Rim̄ ar. **A**n diuina misericōdia trāscēdat
iusticiā? **Q**, non. qz sunt idē realit̄. **C**ōtra
Jac. ij. **M**iscōdia superaltat iudic. **R**is̄.
Notandū q̄ diuine p̄fectiones p̄nt consi
derari in se/ vel q̄ntū ad connotatū. **S**i in
se sunt cōles cū sint idē realiter z identice.
licz formalr differant fm̄ **S**co. vij. dist. j.
Si quantū ad connotatū: vna excedit aliā
sic scia potentia: z potētia voluntarē. **H**oc
supposito di. **S**co. xxij. di. liij. q̄ misericōdia su

peraltat iudiciū. **P**ctā ei semel dimissa nū
q̄ imputant. bona vō p̄ p̄ctm̄ mortale mor
tificate aduentente gr̄a viuificāf ex sumā
miscōdia. **H**ec p̄ r̄sione. **P**ro fundamen
to boni p̄ncipis ē tardiorē eē ad penāz ve
lociorē ad p̄m̄ia. **Q**uidi? in epl̄is. **S**ed pi
ger ad penas p̄nceps ad p̄miā veloz/ q̄q̄
dolet quotiens cogit esse ferox. et **S**enec̄.
de bñfi. **N**ihil intelligit gl̄iosius p̄ncipe
impune lesō verecundiā peccandi facit cle
mentia regent̄. hoc q̄ maxie spectat ad sū
mū p̄ncipe plus vici vti misericōdia q̄ iusti
cia. **C**um q̄ q̄rit **A**n misericōdia. **D**ic r̄n. vt s̄.
Et q̄ concludē p̄solāōne p̄ctōz si p̄ctā de
ponere velint **S**ap. xj. **V**isereis oim̄ dñe
qm̄ o. po. v̄s̄si. p̄ctā hoim̄ p̄pter p̄niam et
parcēs illis p̄ctis oibz qm̄ tua sūt q̄ amas
anias. **A**ttēdite miseri p̄ctōres: p̄uri: blas
phemi zc. **M**aias vilipendit̄ q̄s dñs sic di
ligit. **R**euertimini ait dñs (**E**zech. xvij.)
z viuite. qz vici si ad deū conuersi fuerit̄: p̄
suā misericōdiam vos reparabit ad vitā. **S**i
gura. ij. **P**aral. xxij. **D**anasses post ml̄
ta flagitia in babilōne duct̄ est vinc̄? qui
postq̄ coangustatus ē orauit dñm: p̄niam
agens: z reduxit eum dñs in hierl̄m in re
gnū suū. **E**xpone. **D**anasses interpretatur
obliuio z siḡt p̄ctōre q̄ deū obliuiscit̄ z du
cit in p̄fusione magnā p̄ exaggerationem
p̄ctōz. s̄z si p̄niam agat reducit ad pacē cō
scientie q̄ signat̄ p̄ hierl̄m q̄ interpretat̄ visio
pacis **E**zech. xvij. **S**i impi? egerit p̄niaz
zc. vita viuet zc.

Secund̄ ar. **I**n p̄ce. zc. **N**unc de sc̄da
q̄ est misericōdia r̄p̄alis subuentiōis q̄
est duplex. vtz subuentio operose obscuri
ōnis z amorose elargitiōis. **I**n hoc autē
fm̄one dicendū de p̄ma q̄ est triplex

Prima visitationis.
Sec̄da receptionis.
Tertia sepelitionis.
Prima igit̄ est obscuritiō visitationis. s̄ in
firmorū incarceratorū z eos p̄solādo **E**cc̄.
vij. **N**ō te pige. visi. infir. **E**t his ei i dile.
fir. **I**n dilectiōe in quā dei z primi. **U**ñ et
ch̄is tale obsequium sic acceptat qm̄ sibi fa
ctū **D**at. xxv. **I**nfirm̄? fui z visitast̄ me.
De incarceratis aut̄ di **H**eb. xij. **D**emē
rote vincorū tanq̄ simul vincti. **S**ic fac e
bat robias q̄ vt legit **T**ob j. pergebat per
oēs q̄ erant in captiuitate z monita salu
m m 3

Dominica. III. post Trinitatis

dabat eis. **S**ecunda est obsecutio deuote se-
petitionis. s. mortuorum. **Ecc.** vij. **D**ortuo
non phibeas gram nec desis plorantibus in
solatione. et. ca. xxxvij. **C**ortege mortui
z ne despicias sepultura ei. Sic faciebat
tobias/ vt pr. **Tob.** ij. q. ppter hoc facien-
du prandiu dimittebat/ z ppter mortis peri-
culu h non omittebat. Et certe h op^o mul-
tu valet ad reuocandu hoiem a pctis p^o
meoria mortis. **Ecc.** vij. **D**eorare nouis-
sima tua z in eternu no peccabis. **C**er-
na est obsecutio benigne receptionis. s. pe-
grinorum viatorum. **Heb.** xij. **H**ospitalitatem
nolite obliuisci. Per hanc em placuerunt q
dam angelis hospitio receptis. **Un** in ho-
spitatione chris se dicit recipi. **Mat.** xxv.
Hospes eram z collegistis me. **E**xem-
plu narrat **Greg.** in omel. sup illud euang.
Duo ex discipul zc. q. cum qd p^o famili-
as multu hospitali aliqn suscepisset pegri-
nos z ex humilitate aqua manib^o daret ver-
tes sed accipiendu viceu illu cui volebat
dare non inuenit. **Q**u cu miraret: apparu-
it ei sequenti nocte di. **A**lijs dieb^o me susce-
pisti i mebris meis: hesterno aut die i me-
merito. **I**so bn dicebat tobias **Tob.** iij.
Quo potueris esto misericors. et **Col.** iij.
Anduite vos sic electi dei vis. misericordie.

Tertius ar. **Aud.** zc. **C**onsiderate qm
frustra sperabis nisi miam alijs ipen-
deritis. **D**icunt iura. **F**rustra legis iplo-
rat auxiliu q in lege comittit. **D**e appella-
tionib^o **An** sit. et. ff. d. minorib^o. i. **A**uxiliu
in fine. **P**one casu. **R**ex statuit legē. **Q**ui-
cuq^o receperit milites meos z eis subue-
nerit recipia eu in domo mea et magnifice
diuitijs z honorib^o ditabo. **U**nus eos vi-
lipendit nec de eis curat an sit dign^o hono-
rari a rege: **C**erte non. **E**xpone z applica
qm de^o statuit legē misericordie his q miseri-
cordia fecerint z no alijs. imo **Fac.** ij. dicit
Judicium sine misericordia fiet ei q no se-
cent misericordiam.

Sermo. iij. p. eadē do. iij.

Estote mise-
ricors et misericors dñs.
Ps. c.ij. et. cx. **M**isericors i qua
trib^o generib^o hoim. vicz in se sperantib^o

se timentib^o z se diligentib^o. **H**ec tñ oia se-
inuiç comitant. **D**e pmo ps. **S**aluos fe-
cit sperantes in se. **D**e scdo ps. **Q**m fm al-
titudine celsa terra cor. mi. s. sup. ti. se. **D**e
tertio **Ex.** x. **F**aciens misericordiam in milia
his qui diligunt me.

Estote zc.

Prim^o ar. **A**n teneat hō sic esse miseri-
cors vt etiā inimico suo remittat emē-
dā: **S**ic. qz dicit dñs **Mat.** v. **B**enefacite
his q oderūt vos/ si q^o debeat bnfacere de
suo largiendo. q^o z emendā remittendo.

Rūdet **Rich.** in. ij. di. x. q. inimico peten-
ti veniā: z si hō teneat remittere signū ran-
coris. qz etiā rancorē teneret non penitēt
dimittere/ tñ no tenet dimittere satisfacti-
onē seu emēdā p iniuria. **S**z p illa sibi cō-
petit de iure actio in iudicio q iniuriantes
nisi forte sit hō talis status cui no cōpetit
in iudicio tractari. **R**ō: si remitteret emen-
dā hoc tribueret inimico incentiuū delin-
quendi. **T**al tñ actio q iniuriantē no debz
fieri zelo vindicte s; iusticie. **B**on. s. o. dic
q dimittere rancorē ē necessariū: z ad hoc
oēs obligamur siue inimic^o impugnet si-
ue veniā petat/ dimittere etiā no solū ran-
corē: sed etiā signa rancoris hoc ē pfectio-
nis: nec ad hoc tenet hō nisi in casu vicz qm
humilit^o z deuote veniā postulat. **H**ec bo-
nauen.

Pro fun. **D**is ira imoderata eti-
am q inimicos est vituperabil. **U**n die tul-
lius lib. de officijs. **N**on sunt audiedi qui
grauiter irascendū inimic^o putabūt. parē
dū est aut omnib^o se humiliantib^o. **U**n vit-
gili^o. vj. en. **H**eribi sunt artes pacis im-
ponere morē pccere subiectis. **S**z qnt **A**n
teneat hō zc. **D**ic rñ. vt s. **P**ost rñ. dicas.
Non nob duz esse v; misericordiam alijs im-
pendes: vt misericordiam a deo mereamur ac-
cipere. **U**n signū qddā diuine electiois ē
misericordē esse. **I**uxta illd **Col.** iij. **A**ndu-
te vos sic electi dei sc̄i z dilecti viscera mi-
sericordie. **E**t ex opposito signū est repro-
batiois imifericordē se alijs exhibere z du-
rū. **Ecc.** iij. **C**or duz male habebit i nouis-
simo. **A**udite auari: imifericordes: rapro-
res: paupe^o oppressores: alioz exhereda-
tores: z vos etiā q alijs indulgere nolen-
tes vindictā expetis z maledicis: impecan-
do. **C**erte rigorē diuine iusticie sup vos cu-
mulatis. **F**igura **P**harao z alij egypti

crudelitate pleni sumerentur in mari. **Exo.** xiiij. Sic misericordes in inferno demerentur. **Mat. xxv.** pncipaliter creperat reprobi propter misericordiam etc.

Secundus ar. In pce. etc. Nunc de alia q est subuentio epalis largitiois q p pte dicit elemosyna. Ubi est notanda triplex consideratio.

Prima inductionis.

Secunda discretionis.

Tercia additionis.

In hoc ser. dicendum de prima ubi e notanda triplex consideratio ad elynā inductiua

Prima e consideratio natural' q formatiua

Secunda est consideratio legal' autoritatis.

Tercia e consideratio mltipli' utilitat'

Prima igit' etc. q natural' frēs sum? nec

aliquid vni accidit qd alteri accidere nō pos-

sit. **Malach. ij.** Numquid nō vn' est pz oim

nrm. **S**ecunda est consideratio legal' aucti-

tatis vtz leg' chri q est lex autoritat' **Uñ**

Hiero. lxxxvj. di. c. Qui clementia nō hz

nec indut' e viscera misericōdie q'uis spūalis

nō adimplet legē chri. **Uñ sic dicit Tho. ij.**

ij. q. xxxij. Elemosyna e i pcepto sed tñ cū

sit pceptū affirmatiuū nō obligat p semp-

sz qm q recta rō requirit considerata facul-

tate dant' z necessitate recipient'. **D**are ei

elemosynā de supfluo tam nature q' p'one

q' statū decenti e in pcepto: etiā si paupes

extreme necessitat' nō cōpareat: dare etiā

ei q est in extrema necessitate e in pcepto.

Amb. Paſce fame morientē: si non paucos

occidisti. Alias elemosynā dare e i p'ilio

fm **Tho.** Nec oportet excusationē future

necessitat' p'endere vltra pbabilia signa.

sic fecit **Elimelech.** De q dicunt hebrei su-

p ruth. j. q ppter famē q acciderat illa p

uincia multi paupes recurrerant ad **Elimelech**

virum noemi: qz d'ies erat. sed p

pter auariciā duz erat ei pauperib' cōmo-

dare vel dare. **Jō** ad fugiendas eoz ipoz

tunitates exijt d' terra isrl' cū mobilib' bo-

nis q habebat. **Jō** diuino iudicio peregri-

nus obijt cū filijs in egestate. **Uñ** regres-

sa noemi in terrā suā dicit. **Egressa** sū ple-

na sz diuitijs z filijs z vacua me reduxit

domin'. **Sed** forte dicit'. **Que** iuste possi-

dentilicite retinent'. **Audi** **Amb.** xlvij. dis.

Sicut hi. Esurientū panis est que tu de

gines: nudoz indumentū qd recludis.

Tercia est consideratio multiplie utilitatis

Tim. iij. Pietas ad oia utilis est. **Ual**

et ad epalium multiplicationē. **Prouer.**

xxvij. Qui dat paupi non indigebit. **Et**

Prouer. iij. Honora dñm de tua substan-

tia et replebunt horrea tua saturitate etc.

Sicut aut' dicit **Prouer. xiiij.** Honorat dñm

q miseret paupis. **Irem** valet ad cōsciētie

iustificationē. **Pz** de congl'io **Act. x.** q p

elemosynas venit ad g'fam dei. **Et** **Tob.**

xij. Elemosyna a morte liberat z ipa est q

purgat pctā **Tob. ij.** Elemosyna ab omi

pctō z a morte liberat z non patiet animā

ire in tenebras. **Uñ** **Dan. iij.** **C**onsuluit

daniel nabuchod. dicens Pctā tua elemo-

synis redime. **Qd** qz nō fecit in bestia mu-

tatus est z de regno eiecit'. **P**ropter pdi-

cta dicit **Gloſ. ambrosij** sup illud. j. **Tim.**

iiij. Pietas ad oia utilis est. **D**is sūma di-

scipline chriane in misericōdia z pietate quā

aliquis sequēs est lubricū carnis patit si

ne dubio vapulabit: sed non pibit. i. vt dicit

Tho. i. iij. dis. xlvj. dispones p hmoi opa

ad non pereundū. **Irem** valet ad meritoz

accumulationē qz tale opus acceptat chri: ist'

acti ei exhiberet. **Mat. xxv.** **Qd** vni ex mi-

nimis meis fecistis: mibi fecistis. **Exēp-**

plū e de beato **Hartino** qui post q' vestit'

uit pauperem: sequenti nocte vidit chri: istū

illa veste indutum etc. **E**st etiā exemplū

in vita **Joannis** elemosynarij: de **Petro**

teloneario q' cuidā nudo obuianti sibi ves-

tem dedit qua indutus erat. **P**ergēs au-

tem pauper ille erubescēs tam preciosave-

ste indui dedit vni venditori vt venderet.

Et cum transiret petrus vidit vestem sus-

pensam ad vendendum: vnde tristatus re-

diens in domū suam sedebat plorans z co-

gitans quia non fuit dign' vt haberet me-

moriam mei egenus. **L**unq' sic anxtaret ob-

dormiunt. **E**t vidit quendam pulcerrimū

sicut solem ferentē crucem sup collum q' dē-

xit sibi. **Q**uid ploras **Petre:** **E**cce ego ve-

stior veste illa quam egeno dedisti. **A**d se-

ergo reuertus cepit beatificare egenos dē-

cens. **V**isit dominus si inops domin' me-

us chri: ist' fuit nisi mortar hā tanq' vn' ex

eis. **E**t accessit notario suo quēz emerat

Domínica. iiii. post Trinita.

dixit ei. Duc me in scām ciuitatez z vede me vni chriano z p̄ciū da paupib. Nota/ rio aut recusante: dixit ei. Si me nō vedi/ derz: ego vendā te barbarz. Obediuit q̄ ei et duxit eū in hierlīm z vedit eū cuidā ar/ gentario p̄ triginta denarijs q̄s dedit pau perib. Ille aut petr⁹ coq̄nabat dño suo et lauabat scutellas: affligēs se seimio maḡ. Vidēs aut dñs p̄p̄ eū se p̄p̄itate h̄re: di/ xit ei. Volo petre liberare te vt sis de celo frater me⁹. Ille p̄o recusant. Alij aut ser ui hēbāt eū tanq̄ amēte: z mltā cōquicia ei inferebāt. Cūq̄ postea dormiret appa rebat ei ch̄s indut⁹ ves̄te quā dederat ege no: tenēs p̄dicta triginta numismata dices. Noli me s̄: eē s̄ petre: ego suscepi p̄ciū tuū et ego tibi restitua. Petr⁹ q̄ sic in hūilita/ te z pauprate ch̄o seruēs: postmodū se/ liciter vitā finit. Nec dubiū q̄n magnū in celo thesaur⁹ inuenerit. iuxta illud Lu. xviij. Da paupib z hēbis thesaur⁹ i celo.

Tertiar. Aud. zc. Videte q̄ne deo si tis ingrati q̄ oia dedit vob. B: nis em ingratitudo est possidere bona dei z nō hil elargiri filijs dei. Audite q̄ lex d̄t. Li berti ingrati p̄onis i fuitutem redigunt et fili⁹ emācipat⁹ p̄i ingrat⁹ in p̄mā redi/ git p̄ratem. L. de inḡ libe. l. j. Vñ et c. finali de donatōib h̄: q̄ p̄p̄ inḡtitudinez reuocat donatō. Illā aut ingratitudinez cōmittit lib⁹ q̄n indigēti p̄ono alimēta denegat. L. d̄ alēdis lib l. Alimēta. Done casum ad lōgū z applica q̄m talē ille q̄ ne/ gat alimēta idigētib q̄ sūt ch̄i mēbra. iō sibi negabit dñs misericordiam. Prouerb. xxi. Qui obturat aures suas ad clamorē pau perz: z ipe q̄z ad deū clamabit z n̄ exaud.

Dñica q̄rta post Trini. Sermo. viij.

Estote mise.

Erc. Quō miseref p̄ filioz. mi/ sert⁹ est dñs timētib se: q̄m ipe cognouit figmētū n̄m. p̄. ch. Triplex est ibi notāda p̄sideratio dispositiua ad cōse/ quendam misericordiam.

Prīma ē desiderāde assimilatiōis Quō miseref pater filioz.

Scōda obseruāde condiciōis. misertus est dñs timentib se.

Tertia notāde ratiōis. q̄m ipe cognō uit figmentū nostrum.

De p̄ma Esa. lxiiij. Tu p̄ n̄ es z nos lurū. De p̄ba Lu. j. Et mia er⁹ a p̄genie in p̄genies ti. eū. De tertia Ps. Recor/ dat⁹ ē q̄m puluis sum⁹: hō s̄c fenuz: dies er⁹ tanq̄ flos agri zc. Salut. Estote zc

Prim⁹ ar. An misericōdia sit virt⁹? Q̄ n̄ Misericōdia ipedit p̄siliū. iuxta illd Sa lustij. Dēs hoies q̄ de rebz dubijs p̄sultāt ab ira z mia vacuos eē decet. Nō em ani/ mus facile vez puidet vbi ista officunt.

Cōtra. Aug. d̄ ciui. di. ix. li. Lō ge meli⁹ z humani⁹ z pioz sensibz accōmodat⁹ in cesar⁹ laude locutus est. vbi ait. Nulla de p̄tutib tuis nec admirabilior nec p̄rior mi sericordia ē. **R**ñ. Tho. ij. q. xxx. Dia i importat doloz de miseria aliena. Iste at doloz put ē mor⁹ appetit⁹ sensitui: passio est p̄o virt⁹. put aut d̄r act⁹ appetit⁹ intel/ lectui: fm q̄ alicui displicet maluz alteri⁹: ille act⁹ put ē a rōne regular⁹/ est act⁹ p̄tu/ ris. Salusti⁹ aut loquit de misericōdia. put est passio nō reglata a rōne. Hec tho. **P**ro fundamēto. Dis virt⁹ ē circa ardua z dif/ ficilia. iuxta illd Quōd. de arte. Est nulla nisi ardua p̄. Et Arist. ij. Eth. d̄t. q̄ vir tus ē circa difficile. qd em est facile/ oim ē. sed qd ē difficile nō ē nisi p̄tutē h̄ntis. Est aut difficultas in exhibēda alijs mia p̄p̄ reuocationē nature ad seipam. Cū q̄ q̄rit An mia zc. Dic rñ. vt s̄. Ex q̄ cōclude q̄ studere debem⁹ iuicem inisereri: nō ex ani passioe: sed ex recta rōne. Misereamur q̄ auiaz p̄ncipalr: nō cozpoz. Sic misereamur p̄sonis vt tñ nō faueam⁹ vicij. Nam vt h̄. xxiij. q. v. Qui vicij. Misericōis n̄ est q̄ parat vicij. et. xxiij. q. viij. Legl. et c. se. Crūdelitas nō est crimia punire: z pie/ tas. Audite iudices q̄ p̄p̄ auariciā z mie ra omittitis p̄mitiū iusticiā: aut etiā p̄p̄ fauorē z amicitia mūdana: aut cozpalem cognationē aut affinitatez. Audite z vos rectores pueroz q̄ ex timore mūdano aut hūano aut inordiato fauore corrigere des/ sistit. Audite z vos o parentes z p̄fesa/ militas zc. Audite vniuersi: caute ne coz misereami in detrimentū anie. Nō ibi est mia sed crudelitas. Bern. Que em misere/ ricordia ancillā reficere z dñam interfice/ re. Notate: verecūdiū est maḡ p̄ncipi q̄ vi

lis seruus ei et tumelia inferat. Magn' q' dem pnceps est spūs hūan'. Ps. B'ia et honore co. eū d' z p'sti. eū zc. Illuſſim' ar ſeru' est corp'. Eſa. xl. Dis pro fenum.

Figura. Nabuzardan pnceps co'p' de/ ſtruxit hierlm ex pcepto nabuchodono/ ſor: vt h'z. iij. Re. xxv. Spūalr Nabuzar/ dan q' palea interpretat: corp' ſigr: hieruſale ſpū q' fact' ē vt videat deū in eterna pace Nabuchodonoſor q' interpretat ſedes in ang' ſtūa: diabolu. Bern. in medit. O ania inſignita dei imāgie: decorata ſilitudie zc. qd tibi cū carne tua: nunq' vilt' ſterq'linū inueniſti.

Secūdu ar. In pced. zc. In h' de ſe/ ſcūda q' est pſideratio diſcretiōis qu' est notāda triplex

- Prima reſpectu datiōis
- Secūda reſpectu receptiōis.
- Tertia reſpectu ordinationis.

Prima igit' zc. ſz q' ad dātes. Non pnt oēs elemoſynā dare. De reb' em' extiori/ bus ſm q's aliq's ſubjcti ſupiori nō p't ele moſynā facere. niſi q'ten' est a ſupiori com miſſum v'l pmiſſum. Notādū q' p' ſūt q't' tuoz genera hoim' q' nō pnt elemoſynā fa cere niſi ſub cert' modis a iure aut appro/ bata pſuetudine aut a ſupiori pceſſis. vicz clētes: pſitentes: vxores: z ples. Prio clētes. q'a ſm Tho. in. iij. di. xv. Serui z ancille z famuli q'uis ſint libere cōditōis non pnt elemoſynā dare de reb' dnoꝝ ſine eoz pſenſu: niſi panē z h'mōi de qb' cōſta re pōt q' placet dño. Scdo pſitētes. ſz paup'tatē in religione: q' dare non pnt ſm Ray. qz nihil hnt. niſi forte aliq's admini/ ſtrationē aliq'az habuerit. tunc em' pōt z debet elemoſynā facere. qz qd religioſ' ſu/ peſt: in pias cauſas erogādū est: vt h'z. xij. q. j. c. Quia tua. Si tñ eſſet tal' adminiſtra/ tio de q' ſtatutū est q' q'cqd ſuſpeſt ad mo/ naſterū v'l ad aliq'ē ſpēalē vſum reſidat tunc elemoſynas exceſſiuas ſine pſenſu fa cere nō deberet. Tercio vxores. de qb' dicendū ſm Sco. in. iij. di. xv. q' vxoz de reb' viri. ſ. pane: vino: z h'mōi q' de appro/ bato iure ſolēt ad diſp'ationē vxoris pti/ nere pōt elemoſynas moderatas facere. n' tñ exceſſiuas reſpectu facultatū: niſi de cō/ ſenſu mariti. De alijs aut' reb' ſue diſpen/ ſatiōi nō cōmiſſis nec cōceſſis: nō pōt. Si

ſo res paraſernales habeat v'l p'rias p'ch ter dotē: aut q'cqd de pſuetudine p'ie vro ris est: de his pōt. Si etiā est mlier lucro/ ſa: de lucro pōt: qn' vicz exhibita debita gu b' nationē dom' de opib' ſuis lucrat. Nec intellige deducendo expēſas vic' ſui. q'a vir tenet ad oia h'mōi tā p'pter dotē q' p'p' obſequium. Eſt mlier in ſcdo m'rimonio habet filios ex pmo q' n' hnt actōez aliq'ā z matrē: nō pōt z mariti prohibitiōez eis aliq'd dare: niſi ſic alijs paup'ib'. Sec' tñ ſi hnt actiōem: vt qz obligata ē eos alere. ſz cū ſint ipubes: vel qz ambo iuges bo na eoz poſſidēt: a' alia iuſta cā. Tūc em' etiā marit' tenet eos alere. qz m' cū ſuis onerib' ad maritū trāſit. Quarto ples. Nā filiū familias adhuc ex'ns ſub pater/ na p'tate lz vti poſſit reb' parentū ad ne/ ceſſitate p'ia: tñ ſm Tho. n' pōt alijs da/ re. qz nōdū est dñs rez. Idem iudiciū est de pupillis z etiā de furioſis z amentibus ſub tutorib' exiſtētib'. Terū ſi iuſſa/ nūltas adhuc ex'ns ſub paterna p'tate ha/ bet aliq'd peculū caſtreſe. i. qd ei datū est a p're vel alijs occaſiōe militie. v'l qd ipe ſi/ bi adq'ſiuit ex militia. v'l peculū q'ſi caſtre/ ſe. ſ. ex aduocatiōe vel alio officio publico pcepit: tunc pōt de his elemoſynas facere ſm Ray. quia q'ntū ad ho' c'ceſſet p'famī lias. De eo ſo qd aduenit ei q'cunq' alia cauſa ſiue a m're ſiue ab extranea p'ſona ſi/ ue de alijs opationib': nō pōt elemoſynaz facere. Notādū tñ q' oēs p'dicti in extre ma neceſſitate dare poſſunt elemoſynam indiſtincte. Nam in hoc caſu liceret etiā furari. al's aut' nō. Secūda est diſcretio reſpectu receptionis. ſ. q' ad recipientes. q' non oib' licet elemoſynas recipere. Vñ no/ tādū q' pncipal'r t. ſ. ſunt genera hominū q' obligant ad elemoſynaz reſtitutionem. Primi ſūt q' recipiunt ab his q' dare non pnt: vel etiā ab his q' ſunt debitis iuſt' ob ligati ſi p' hoc ſiunt impoſerēs ad ſoluen/ dū. Scdi ſunt qui recipiūt elemoſynas fraudulēter. Vbi notādū ſm Sco. i. iij. q' ad iuſtā donationē tria req'runt. Pri mu: libertas ex p're dant': p'pter cui' defe/ ctum nō pnt ſup'dicti dare. et etiā ex parte recipientis: p'pter cui' defectū ſiatri mino/ ri pecunia dari non pōt: nec alicui ſubdito religioſo cui non est tradita adminiſtratio

Dominica. III. post Trinitatis

dari potest aliqd sine scitu z licētia supio//
rū. qz nō est capax alicuj? ppteratis. **S**e-
cūdu est q sit volūtas recipiēdi ex pte ei?
cui fit donatio. qz nisi oblatū recipiat do-
minū nō trāffert. Et q̄ caueat q̄cūq; obla-
ta refugiūt in manifesto. sed postmodum
clā auferūt: q̄a furtū cōmittunt. **T**ertū
est q sit trāslatio liberalis ex pte donātis.
ideo q̄cūq; generalr coact?: circūuēt?: vel
decept? donat: nō mere donat: nec valet il-
la donatio. **S**ēc? fm Sco. deceptus ab eo
cui donat q̄ntū ad illā rōnez ppter quā do-
nat nō simplr donat. **U**nde fm Innoc. et
Hostien. hypocrita q̄ reb nomie boni viri
multa q̄siuit: tenet ad restitutionē. vt pa-
ter. riiij. q. v. c. fi. et c. **Q**ui habet. s. **S**ed
hoc. **D**e talibus loquit dñs **M**arci. xij. et
Matt. xxij. **T**alis aut debet taliter adq̄-
sita alijs deuotis erogare. **T**ertij sunt q̄
elemosynis abutunt dānablr. **E**t h du-
plicif. **P**rimo/qñ dat elemosyna sub cō-
ditione quā suscipies nō exequit: tūc si re-
cipiētī pstat de peccā intentione dant?/obli-
gat ad restituendum: vl ad sufficiēter p se
vl p aliū supplendū fm intentionē dantis.
Secdo/qñ elemosyna in supfluitate con-
sumit vel in reb illicitis. **U**n de Archid.
xliij. di. vbi in textu mltā tangunt de con-
uiujs z comensatiōib; clericoz: q̄ h mōi re-
nent ad restitutionē q̄druplici rōne. **P**ri-
mo rōne dati. qz data sunt illis vt orēt p
offerētib;: z inde paupes alant. **S**ecdo ra-
tione furti. qz subtrahūt illi q̄ parat? eēt fa-
cere seruitiū qd donās petit. **T**ertio ra-
tione sacrilegi: qz defraudat totā ecclesiā
cui pdesse deberet suis orōnib;. **Q**uarto
rōne odq: qz cū is q̄ displicet ad incedēdū
mittit: irati anī ad deteriora puocat: vt
ait **H**iero. pmissum victū de bonis altar?
nō abusum. **P**reterea p̄cipif. c. **E**rigit. li.
vj. de censib; q̄ visitatores restituāt ea q̄
ab eis recipiūt q̄ visitant. lz ea mūera libe-
re data videant ipsi visitatozib; aut eozū
familijs. vt patet ibidē. vbi p̄cipif q̄ i du-
plū restituāt/aliōqn grauiorib; penis sub-
ijciunt. **U**ide tbi in textu z glosa. **T**er-
tia est discretio respectu ordinationis. s. q̄
ad ordinē dādi: cū nō potest vnus omnib;
satisfacere. **U**bi nōuē occurrunt. **P**rimo
fides. **F**idelis em̄ p̄ponēdus ē infideli ce-
ter? parib;. **B**ala. vj. **O**pemur bonum ad
oēs: maxie aut ad domesticos fidei. **S**e-
cūdo necessitudo siue p̄pinqtas. p̄pinqs ei
lege nature q̄a q̄ obligamur. **T**ra tñ de/
bet subuenire suis q̄ cam p̄stet necessitas:
nō carnalitas. **T**ertio bñficiū p̄ accē-
ptū. qz magis est reddendū debitū q̄ gra-
tuitū dandū: vt hz etiā p̄s. it. **E**t h **D**a-
xime aut obligamur fm **P**au. j. **T**imo. v.
his q̄ laborāt in p̄bo z doctrina. **Q**uar-
to meritū. **D**elictozib; em̄ p̄ est subueni-
endū. **E**ccl. xij. **D**a bono: z ne recipis pec-
catorem. s. ad fouendam ei? maliciām: sed
bñ ad nature sustentationem si indiheat.
Quinto tēpus. qz ceter? parib; senes sūt
p̄ferēdi. **S**exto necessitas. qz magis ē dā-
dum pl? egētī. **S**eptimo debilitas. imo
fm legē q̄ laborare pōt z se imiscet elemo-
sine/redigit in seruitutē impatoris. **D**e
mēdicā. vali. l. j. li. xj. **I**n necessitate tamē
null? est denegada elemosyna: nec etiā ex/
cōcatis. vt patet. xj. q. ij. c. **Q**m multos.
in sine. **O**ctauo modus. vt nō totū vni:
nec siml effundant opes nisi forte quis ex
toto veller relinqre seculū. vt patz. lxxxvj.
di. c. **F**ratre n̄m. **N**ono nobilitas. **U**nde
lxxxvj. di. c. **D**ñs. **C**ōsiderāda est i largi-
endo etas atq; debilitas: nōnūq; etiam
p̄cūdiā q̄ in genūos pdit natales. **G**losa.
Nota p̄cūdiā eē signū nobilitat?. **E**t hoc
p̄sertiz ē attēdēdū in his q̄ ex diuitijs sine
vicio suo ceciderūt in egestatē. **H**ecitaz
sunt obseruāda q̄ntū possibile ē in elemo-
sina largitōe: circa quā multū insistere dē
q̄ habet vnde. **S**ic em̄ facientes thesau-
rizāt in celo z sibi palatiū edificāt. **E**t
plū legit in vita **J**oā. elemosynariū. **C**um
qdā eps **T**rullus noie iussz ad alexādriā
z trīginta libras auri expēderet. p palatio
fabricādo. **J**oānes p̄fat? iuitās eā ad do-
mū suā: monuit eū di. **H**oc esse edificium
et thesaurū epoz refouere paupes christi.
Qui ad ei? p̄dicationē aux p̄dictuz tradidit
ipsi ioāni ad dādū paupib;. **S**z postea
dolēs cū esset auar? decidit in lectum **U**d
audiēs **J**oānes: aux ei remisit. qui statim
curat?: itez iuitatus cum eo comedit. **E**t
postmodū in extasi posit?: duct? est ab ang-
gelo ad palatiū mire pulcritudis nimium
hñs splēdorē z portā aureā in q̄ erat scri-
ptū. **H**ec fuit req̄es eterna trulli epī. **Q**ui

cū hoc legeret: attēdens mirā pulcritudī-
nē: dicit angelus. Deleat hūc titulū z scri-
bite. Hec reſes erit Joannis patriarche.
Hac ḡ viſiōe territ̄ ep̄s trullus: nō ſoluz
p̄dictas aurī librās paup̄ibz d̄p̄ gavit: ſed
etiā poſtmodū magnū elemoſynariū factū
eſt. Tob. iij. Fiducia magna erit corā dō
elemoſyna oī fa. eam.

Eſt ar. Aud. zc. Satagite o diuī-
tes p̄ v̄ra ſacr̄itate elemoſynas diſcre-
te ſacr̄are. Nā a deo ſunt vobis ꝓceſſe z cō-
miſſe: de q̄bz eſt etiā corā deo rōnem red-
dituri. Horate qd̄ h̄z. xvj. q. ij. Sane. Ra-
tione reddere tenent̄ iſeriores ſup̄ioribz de
cura cōmiſſa. Et. l. p̄bz. L. de ep̄is z ele-
ric̄. Cū pla cōmittunt̄ ab eo plura exigi-
mus. Pone caſū vt videbis z applica no-
tādo illud Breg. in hōme. Cū creſcūt do-
na: rōnes etiā creſcūt donoz.

Sermo. viij. p eadē dñica. iij. p̄ Trjn.

Eſtote miſe-

z. Diſcratiōes eius ſup oīa
ppa ei. P̄s. cxliij. Hoc maxie
d̄z triplici rōne. v̄icz Rōne maioris ſuaui-
tatis. Rōne maioris v̄rilitat̄. Rōne ma-
ioris p̄prietat̄. De p̄mo p̄s. Suavis eſt
dñs in eternū miā eius. Idē. Et audi me
dñe qm̄ benigna ē miā tua. De ſcdo p̄s.
Delioz eſt miſcōdia tua ſup vitas. Pro-
tertio d̄z in collecta. De q̄ cui p̄p̄iū ē miſe-
reri z parcere. **E**ſtote zc.

Prim̄ ar. An miā ſit maxia p̄tutum:
D̄z. ſic. Sup illd̄. j. Timo. v. Pietas
ad oīa vtilis eſt. d̄r Amb. Diſ ſūma diſci-
pline ch̄riane in miā z pietate eſt. Cōtra
Lol. iij. Induite vos ſic dilecti dei viſce-
ra miſcōdie zc. Poſtea ſubdit. Sup om̄ia
charitatē h̄ere. **R**ūdet Tho. in. ij. q. q.
xx. Miſcōdia ſm̄ ſe maxia ē virt̄. qz ad
eā p̄tinet q̄ effundat. et qd̄ plus eſt q̄ ali-
orū defect̄ ſubleuet. et hoc eſt maxie ſup̄-
ois. Un̄ z miſereri ponit̄ p̄p̄iū deo. et i h̄
d̄z et̄ d̄ipotētia maxie manifeſtari. Sed q̄
ad habentē miā nō eſt maxia virt̄: niſi il-
le ille q̄ h̄z ſit maxim̄ q̄ nullū ſupra ſe ha-
beat. Si aut̄ q̄ ſup̄ ſe habet aliquē melī ē
coniungi ſup̄iorū q̄ ſupplere defectū infe-
riorū. Jō charitas p̄ quā hō v̄nit̄ deo po-

tior eſt q̄ ipſa miſcōdia. Sed inter p̄tutes
q̄ ad primū p̄tinet potior eſt ipſa miſcōdia
ſic ē potioris act̄. **Hec Tho.** Pro ſun-
ta. Nō dubiū qm̄ miſcōdia z pietas ſunt
muſtū grate dō. Quōd. li. faſtoz. Nā deo
pietas p̄ m̄ere diuine gr̄a ē. et **Claudian**
Sis pi in p̄mis n̄ſcū vincamur i oī **Du**
nere: ſola deos eq̄t clementia nob. Un̄ et
p̄hi maxie attribuit̄ miſcōdiam diuine maie-
ſtati. Un̄ **Sene.** ad Lu. Admittit de^o et
aſcēdentibz manū porrigit. manū v̄icz mi-
ſericordie. **Querit ḡ An miā zc.** Dic r̄n.
vt ſ. Poſt r̄ſionem dicas. **Horate** itaq̄
qm̄ in mie opibz cū ex charitate p̄pter deū
fuit̄ magna eſt meritorū cumulatio z excel-
lētia. Nā ibi v̄trūq̄ p̄currit: et p̄iunctio cū
ſup̄iorū: z ſuppletio defectūz inferiorū.
Idēo Tob. iij. poſtq̄ dictū eſt. Quō po-
tuer̄ miſericors eſto zc. **Sequit̄.** Premiū
bonū tibi theſaurizas in die neceſſitatis.
Econtrario p̄o imiſericordes iram dei ſui
exaggerant. **Attēdite o auari:** pauperum
opp̄ſores: v̄ſurarij: et qui raro aud̄m̄ q̄
vult̄ aliqd̄ paup̄ibz elargiri. **Audite q̄ la-**
bores pauperz gratis accipitis z mercena-
rios tarde z dimiſſe ſoluitis. **Hec certa-**
ra deo vindictam expetunt. **Jaco. v.** Ecce
merces oparioz v̄ſtrozū que fraudata ē
a vobis clamat: z cl. e. in au. dñi ſabaoth
int̄roiuit. **E**ſtote ergo miſericordes pau-
peribus in terra vt z miſcōdiam in celo in-
ueniatis. **Horate.** Cum aliqui tranſituri
ſunt per viam per quam non audēt pecu-
niam portare: dant campſori pecuniā ſub
chirographo: recepturi eā in terra ad quā
pergunt. quia campſores illi in patria illa
habent ſocios ad huiusmodi ſatisfactio-
nem paratos. **Spiritualiter.** Sumus in
patria vnde non poſſumus aurum z argē-
tum extrahere. quia vt dicit **Bern.** in q̄-
dam ſermone. **Hundus** iſte talem inſti-
tuit ſanitorē vt inde nihil aſportari p̄mit-
tat. **Debet ergo q̄rere capſores q̄ p̄ ſoci-**
os quos habent in patria ad quā tēdim
nobis ſatisfaciant. huiusmodi ſunt paupe-
res qui ch̄riſtū habent ſocium in celo zc.
Figura Tob. iij. ca. **Tobias** dedit ga-
belo decem talenta ſub chirographo. **Et**
cum deueniſſet ad paupertatem: miſit ſi-
lium qui decem talenta et ſponſam cum
hereditate domus **Raguelis** retulit: z inq̄

Domnica. III. post Trinitatis

columnis reuersus: p̄i visū restituit. Do-
raliter per tobiam itelligit diues dans pau-
perib; sub spe retributionis eterne et ad
euangeliū q̄ tandē sp̄m emittēs ad terrā re-
tributionis recipit qd̄ dedit. s. misericōdia et
fit heres regni celestis: et in nouissimo re-
diens ad corpus dormiens in tenebris
ipsum illuminabit et c. Augustinus in qua-
dam epistola. Si vis esse mercator opti-
mus da qd̄ potes retinere. vt recipias qd̄
non potes amittere.

Secundus ar. In p̄ce. et c. In hoc dicen-
dū de tertia q̄ est consideratio diti-
onis. vbi sunt notanda septē conditiones
elemosyne faciende q̄ tangunt in p̄bo Sa-
chel di. Lu. xix. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ
ra dñe do paupib;. **P**rimo elemosyna d̄
esse p̄mpta. qz dicit Ecce. q. d. Non ē pra-
stināda elemosyna Proverb. iij. Ne dicas
amico tuo vade et reuertere/cras em̄ tibi
dabo: cum statim possis dare. Et macrobi-
us lib. iij. saturnaliū Pars bñficiū est qd̄ pe-
titi cito des. **S**ecundo d̄ esse copiosa/ di-
midii. Tob. iij. Si multū tibi fuerit abū-
danter tribue. **T**ertio debet esse bona
i. d̄ reb; bonis non infectis aut marcidis.
Iō d̄ bonoꝝ. **Q**uarto d̄ esse p̄pria. i. de
bonis p̄p̄is n̄ alienis. Iō d̄ zacheus meoꝝ
rū. Un. j. q. j. c. Nō est. d̄. Bre. Nō ē putā-
da elemosyna si pauperib; dispenset qd̄ ex
illiatib; reb; adquiret. Glosa autē dicit ibi.
Non em̄ causa pietatis facienda ē iniq̄tas
vt pater. xiiij. q. v. c. Forte. et. xiiij. q. v. ca.
Polite. Aug. dicit. Polite velle elemosy-
nas facere de fenore et vsuris. **Q**uinto
debet esse ordinata. vt. s. fiat pro dei hono-
re: proximi salute: et p̄pria vtilitate: non p̄
vana gloria. Un̄ zacheus addidit: dñe. i.
p̄ tuo amore et honore. Ideo christus dicit
Mat. v. Cum facis elemosynā noli tuba
canere ante te: sicut hypocrite faciunt in sy-
nagogis et in vi. vt hono. ab hoib;. Amen
dico vobis: receperūt mercedē suā. **S**e-
cundo debet esse liberalis. vt non fiat p̄ susce-
ptis seruitijs. naz sunt pleriq; q̄ pauperes
laborare cogunt: et postea illis noie elemo-
syne aliqd̄ tribuūt. Propterea dicit zache-
us: do. i. non vendo sed liberaliter dono.

Septimo debet esse discreta. vt des his
q̄ indigent cum animi cōpassione. Leo pa-
pa. H. benib; dare: nihil aliud est q̄ p̄de

re. Hec notate. o diuites q̄ diuitias habe-
tis: vnde elemosynas facere debetis: nec
tardetis dare vsq; ad mortē. **E**xemplū
ad p̄positū. Dicebat sc̄ta Lucia m̄i sue.
Nō morieris das. iō das: qz tecū ferre nō
potes. Da igit̄ dū viuus et mercedē habe-
bis. Aliud exemplū. Legit q̄ eremita q̄
dam vidit in visioe multas anias in diuer-
sis statib;: inter q̄s vidit vnū virū sedentē
et stabat vna mensa repleta oib; bonis an-
eū: et alia post eū vacua: quē iterogauit qd̄
hoc notaret. Ille r̄ndit. Mensa stans an-
me sunt opa misericōdie q̄ feci an̄ mortē qui-
bus mō vroz. Mensa p̄o retro posita cil-
lud qd̄ disposui cū adhuc viuerē et manda-
ui vxori et puer; meis vt aie mee subueni-
rent in suffragiis et elemosynis: et ecce ad-
huc vacua est. qz ita se occupauerunt reb;
diuidendis q̄ mei obliti sunt. Un̄ dicit q̄
dā. Fac bene dū viuus post mortē viuere si
vis. Et Amb. Hoc tū tuū reputa quod
pauperib; erogasti.

Erti ar. Aud. et c. Nec dubiū ēē d̄
q̄n durā accepturi sint sniam q̄ pau-
perū nō miserent. Nā vt d̄. vij. q. j. Om̄is
Regant ch̄m q̄ misericōdiam negat patienti-
tib;. Iniriā etiā magnā faciunt paupib;
retinēdo bona q̄ ad oim̄ cōmunē vtilitatē
creauit dñs. Cōtra q̄s notate qd̄ lex dicit
Nullus d̄ in loco publico edificare in al-
teri p̄iudiciū. ff. Ne quid in loco publico
vel itinere fiat. l. Pretor ait. §. Herito.
Pone casum. Quidā habuit molendinū
a longo tpe in flumine publico. Tenit ali-
q̄ edificat aliud molendinū p̄pe illō. Quo
p̄structo: cursus aq̄ molendini portis impe-
dit. Querit an ille q̄ sentit hoc dānū possit
sit p̄ altum. R̄ndet q̄ sic qz qui aq̄ cursum
impedit: vsū ip̄i molendini videtur au-
ferre. Certe talē iniuriā facit auar; paupib;
bus bona detinēdo q̄ d̄ creauit ad vtili-
tatē cōmunē. Et p̄ tali violētia dicit d̄
ps. Propt̄ miserā iopū et ge. pau. nunc et
sez auaros dure iudicando et c.

Dñica. v. post Trini. **S**ermo. j.

Noli timere.
Lu. v. Des vn̄. i. oio. est ore
p̄parat. frater. ama. j. Pe. iij.
Si tales fuerint n̄ debent timere Induc
at ap̄s ad tria. P̄rio ad mētē in vcu elemā